

Julie Šupíková: Satira v dílech K. Havlíčka Borovského a N. V. Gogola

ÚBS FF UK, Praha 2009

Posudek vedoucího bakalářské práce

Určitá díla velkých spisovatelů se „vracejí“ do kontextu nové doby, mají schopnost stále nových aktualizací. K takovým autorům bezesporu patří K. Havlíček Borovský a N. V. Gogol. Jejich satirická díla vydávají svědectví o době svého vzniku, zobecňují pravdy věčně trvalé a také nastavují zrcadlo novým myšlenkám a jevům.

Na myšlenkový a literární vývoj Karla Havlíčka měl rozhodující vliv jeho pobyt v Moskvě i setkání s dílem N.V.Gogola. Právě probuzený kritický pohled na skutečnost v Rusku přivedl Havlíčka k básnické satíře. V Moskvě napsal na devadesát epigramů, kromě několika Gogolových povídek přeložil i první díl Mrtvých duší. Autorka studie poukázala na sílu jejich typizovaného vidění podstatných rysů skutečnosti, na kritiku státní a církevní moci, na boj proti konzervatismu i na jejich snahu přispět k zápasu lidu za svobodu a demokracii.

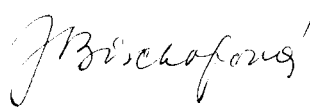
Bakalářská práce je členěna do čtyř kapitol. První dvě kapitoly představují oba autory a mají charakter literárně historický. Výstižnou charakteristiku obou autorů autorka zasadila do historického a literárního kontextu. Poukázala na odlišné společenské podmínky, které významně ovlivnily podobu jejich satíry, sledovala některé aspekty, jimiž díla obou autorů přesahovala rámec romantismu a otevírala nové umělecké období realismu. Třetí kapitola srovnává vybraná satirická díla obou autorů, a to po stránce obsahové, jazykové a stylistické. Čtvrtá kapitola obsahuje závěrečné shrnutí obsahových a formálních shod i rozdílností v satíře obou autorů.

Nejdelší třetí kapitola tvoří jádro celé práce. Autorka v ní prokázala, že zvládla práci s odbornou literaturou a že dokáže samostatně přistupovat k textu a aplikovat teoretické poznatky na konkrétním materiálu. Domnívám se proto, že obsahovou hodnotu práce nesnižují ani některé formální a jazykové nedostatky (např. nejednotnost psaní bibliografických údajů a citace pod čarou, chyby v interpunkci, překlepy), které kazí jinak příznivý dojem z předkládané bakalářské práce. Pozitiva však jednoznačně převažují. Obsahově zajímavá studie je napsána přehledně a čtivě, pojednává o otázkách povahy literárněhistorické a literárněvědné. Autorka se také velmi dobře vyrovnala s náročnou

problematikou literární komparistiky. Je třeba ocenit systematicčnost postupu při analýze textů, úsporný a přitom výstižný způsob vyjadřování, i její schopnost odhalovat souvislosti mezi literárními díly spisovatelů z odlišných kultur. Práci s textem pokládám za velmi cennou. Autorka vhodně vybranými příklady poukázala např. na využití lidové poezie v díle obou autorů, na jejich promyšlenou práci s jazykem, na míšení vysokého a nízkého stylu, na hru s významy slov čerpaných z rozmanitých lexikálních oblastí, na bohatost básnických prostředků, na vytvoření satiry se silnou emocionální účinností aj. Svou studií autorka ozřejmila některé zdroje životnosti a regenerační schopnosti satirických děl Karla Havlíčka Borovského a N. V. Gogola.

Předkládaná práce Julie Šupíkové splňuje nároky kladené na bakalářskou práci. Doporučuji ji tedy k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Praze dne 25.8. 2009

PhDr. Jana Bischofová